

ОГЛЯДИ, РЕЦЕНЗІЇ

Олена Дем'янова *

ВІДГУКУЮЧИСЬ НА ПОТРЕБИ ПРАКТИКИ*

Українська держава розвивається в напрямку розвитку приватної сфери, всебічного включення громадян до ринкових відносин, інтеграції в світову економічну спільноту. Майнові відносини, закладаючи матеріальну основу суспільного життя, визначальною мірою відображається в усіх інших його сферах і аспектах. Будучи основою добробуту, стабільності, зайнятості, культури, майнові відносини вимагають підвищеної уваги з боку держави. Разом з тим, майновий контроль та обмеження участі громадян в цивільному обороті довели свою неефективність. Тому перед державою стоїть нелегке завдання вироблення цивільно-правової політики, важливою частиною якої є нормативно-правове регулювання, адекватне до наявних потреб та очікувань, спрямоване на всебічний розвиток матеріальної бази суспільства, здатне забезпечити рух в обраному напрямку.

Складність регулювання майнових відносин проявляється, зокрема, в залученні норм різної галузевої спрямованості. Серед них особливе місце займають норми, що опосередковують динаміку переходу матеріальних цінностей, тобто норми договірної права. Від повноти, доступності та ефективності договірних механізмів безпосередньо залежить можливість збереження матеріальних цінностей, ефективного їх використання, забезпечення справедливого та ефективного відновлення матеріальних благ, розбудова громадянського суспільства. Тому закономірним є розвиток договірної права, а також всебічна увага з боку науковців.

Не дивно, що наука цивільного права в своєму розвитку рухається в напрямку накопичення та організації наукового знання. Тому дослідження, що мають своєю основною метою узагальнення теоретичних положень, викликають підвищений інтерес вчених. Такою є монографія Кушерець Д. В. «Охорона та захист майнових прав у сфері договірної права України».

Представлена праця відзначається актуальністю з огляду на сучасний рівень проблем, в ній розглянутих. Однією з позитивних рис монографії є фундаментальний підхід, спрямований на організацію наявного наукового знання та його концептуальний розвиток. Тому не дивним є звернення авторки до методології дослідження охорони та захисту майнових прав. В роботі доводиться, що ціннісний аспект методології зумовлений необхідністю розширення теоретичного знання про сутність цивільної правової діяльності в контексті, що розглядається, а також пошуку специфічних зрізів втілення способів, засобів, прийомів і методів пізнання цивільно-правової сфери, що склалися в доктрині і світогляді, та оптимальних механізмів здійснення, охорони й захисту суб'єктивних цивільних прав.

Використання означених підходів дозволило сформулювати теоретично та практично значимі висновки, що стосуються основ охорони та захисту майнових прав. До таких слід віднести запропоновані Кушерець Д. В. концепти сутності охорони й захисту цивільних прав, реалізація яких у теорії та практиці зумовлена необхідністю визначення предметної сфери свого застосування, змісту матеріально-правових і процесуальних способів та режимів захисту права, співвідношення цивільних та спеціальних засобів і методів правового регулювання. Крім того, в роботі розроблено теорію конституційних засад моделі охорони та захисту майнових прав у сфері договірної права, яка визначає її основні характеристики, зокрема, право на захист, ефективні засоби та механізми судового захисту, поєднання приватних і публічних інтересів, право на суд та процесуальні гарантії його здійснення. Представляється, що відмічені моменти мають важливе значення для формування цілісної доктрини договірної права, та, разом з тим, відзначаються практичною спрямованістю, складаючи основу ґрунтовних пропозицій по удосконаленню законодавства та практики реалізації норм договірної права.

Також авторкою приділяється увага аналізу державної ролі в регулюючому механізмі охорони та захисту майнових прав, на підставі чого аргументовано положення про систему

---

* Кушерець Д. В. Охорона та захист майнових прав у сфері договірної права України : монографія / Дарина Кушерець. – К. : Знання України, 2014. – 463 с.

функцій держави у сфері забезпечення охорони та захисту майнових прав, інтерпретація яких повинна здійснюватися не стільки в контексті обґрунтування економічних чи інших напрямів своєї діяльності і, відповідно, явищ, які ними формуються, скільки в напрямі можливої диференціації та спрощення діяльності, спрямованої на усунення перешкод, що виникають на шляху реалізації суб'єктами договірних прав їх майнових прав як однієї з основних тенденцій розвитку правової системи та моделі цивільного права, які спостерігаються сьогодні. У світлі пошуку оптимальних форм державного втручання в приватні відносини висновки, що містяться в монографії, створюють потужне підґрунтя для вирішення нагальних завдань розвитку цивільного права.

У монографії викладено чимало ідей, які заслуговують на увагу, впровадження в практику договірних відносин. У науковій площині рецензована робота відкриває широкий шлях до дискусій та обговорень, піднімаючи ряд нових для теорії цивільного права питань та по-новому вирішуючи традиційні завдання. Тому, на нашу думку, дана праця виконана на високому професійному рівні, істотно збагачує науку цивільного права, є виключно корисною для теоретиків та практиків приватних відносин, а тому заслуговує на увагу та схвалення.

* Дем'янова Олена Вікторівна – кандидат юридичних наук, професор кафедри цивільного права і цивільного процесу Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького.